

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopis se ne vračaja. — Oglas po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 48

Ljubljana, sreda, dne 30. julija 1930

Leto I.

Največja in najhitrejša selitev narodov

Važne izjave Venizelos o sporazumu s Turčijo - Vsled izmenjave prebivalstva je Grčija narastla za eno četrtino
»Ni več razlogov za sovraštvo med Grki in Turki«

Benetke, 29. julija. n. Včeraj je prispel s parnikom »Stella d'Italia« v Benetke predsednik grške vlade Venizelos. Po kratkem odmoru je nadaljeval svojo pot v Švico, kjer bo ostal nekaj tednov na oddihu.

V Benetkah je sprejel novinarje in jim dal o odnosih med Grčijo in Turčijo in o splošnem zunanje-političnem položaju Grčije dalje izjave. Glede grško-turške pogodbe o prijateljstvu in arbitraži, ki je bila pred kratkim sklenjena, je dejal, da je bila ta pogodba posebno važna za ureditev političnih prilik na vzhodu. Grki in Turki so bili 700 let zakleti sovražniki. Poslednja vojna in izmenjava narodnih pripadnikov pa sta odstranili vse vzroke za nadaljnja trenja. Sedaj je nastopila doba prijateljstva in ni razloga, da bi se v bodoče Grki in Turki med sabo sovražili, vendar pa se je našlo jamstvo za slučaj, da bi se spori obnovili. Morebitni spori se bodo rešili z arbitražo.

Prvič v zgodovini bodo zastopniki Grčije uradno posejili Turčijo. Venizelos namerava oditi v Ankaro že oktobra meseca.

Prepričan je, da bo mir na Levantu znatno pripomogel k ureditvi splošnega političnega položaja v Evropi. Ureditev odnosov med Grčijo in Turčijo je bil glavni cilj Venizelosoze politike. Grška zunanja politika je prežeta z miroljubnimi težnjami. Zaradi tega je Grška sklenila prijateljski pogodbi tudi z Italijo in Jugoslavijo. Sedaj namerava Grčija urediti še nekatera vprašanja z Bolgarsko. Ta vprašanja so predvsem finančne narave. Venizelos je prepričan, da zadevni sporazum niti od daleč ne bo težak. Če pa bi nastala kje kakšna ovira, tedaj jo bo odstranilo mednarodno sodišče.

Velik pomen pripisuje Venizelos izmenjavi prebivalstva med Grčijo in Turčijo. V svojih izjavah je dejal, da je to vprašanje zelo velike važnosti in da v zgodovini sveta ni bilo večje in bolj nagle selitve narodov, nego je bila ta. Iz Turčije se je preselilo v Grčijo 1.250.000 Grkov in iz Grčije v Turčijo 450.000 Turkov. Ta nagla selitev je povečala število prebivalstva v Grčiji za eno četrtino. Prebivalstvo je na-

raslo od 5 milijonov na 6.300.000 ljudi. To priseljevanje je pripravilo Grčijo v velike težave. Takšne težave bi nastale tudi v bogatih deželah, če bi se njihovo prebivalstvo nenadno zvišalo za eno četrtino. Grčija je med tem vse to uredila in prebolela in baš v tem tiči njena plemenita sila. Priseljevanje Grkov iz Turčije je za Grčijo velik dobiček, ker so ti priseljenci deloma dobri poljedelci, deloma pa trgovci, delavci in obrtniki. Grčija je v poslednjem času obvladala vse težave, ki so nastale po vojni in je dosegla, da naseli svoje podnike in rojake v Grčiji ter da pri tem ohrani ravnotežje državnega budžeta in celo doseže v njem presežek.

Vrenje med železničarji

Atene, 29. julija. AA. Vprašanje železničarske stavke se še vedno zavlačuje in se zaradi njega še vedno vrše pogajanja. Predsednik grške vlade Venizelos je pred svojim odhodom na potovanje po evropskih državah izjavil, da vlada nikakor ne more pristati na nove zahteve železničar-

jev, nego da tudi nadalje ostane na svojem stališču, ki ga je objavila 1927. leta. O povišanju plač ne more biti niti govora. Kar se tiče ustanavljanja zavarovalnih blagajin, je vlada pristala na to, da podpre zahteve železničarjev in sicer v mejah možnosti. Glede na grožnje železničarjev s stavko je predsednik vlade Venizelos pooblastil podtajnika v ministrstvu za promet, da vsak poskus stavke neusmiljeno prepreči. »Država bo sebe branila«, je rekel Venizelos, »z vsemi sredstvi in bo vsak tudi najmanjši poskus stavke najstrožje kaznovala.« Odbori železničarskih organizacij pa so s svoje strani sklenili sklicati velik miting železničarjev, na katerem bodo razpravljali o stališču vlade in bodo sprejeli resolucijo, ki bo služila kot temelj za odgovor vlade.

Rim, 29. julija. n. Rimska obveščevalna agencija javlja iz Aten, da je grški zunanji minister Mihailokopulos prejel poziv turške vlade, naj pride v Ankaro. On je ta poziv sprejel in bo z Venizelosom v kratkem odpotoval v Turčijo.

Gospodarska konferenca v Sinaji

Prisrčen sprejem naših ministrov — Rumunska vlada sprejela predloge dr. Marinkovića

Bukarešta, 29. julija. n. Jugoslovanske ministre dr. Frangeša, dr. Kumanudija, dr. Šibenika in Demetrovića bodo sprejeli na postaji predsednik romunske vlade dr. Maniu, namestnik zunanjega ministra Vajda Vojvod, poljedelski minister Mihailace, trgovinski minister Madgearu, finančni minister Popovici, jugoslovanski poslanik Colak-Antić, osobje jugoslovanskega poslanstva ter zastopniki romunskega gospodarstva, kakor tudi zastopniki romunske vojske. Jugoslovanske ministre bo jutri sprejel v posebni avdijenci kralj Karol II. in jih pridržal pri sebi tudi na kosilu. V sredo popoldne se odpre v Sinaji konferenca zastopnikov jugoslovanske in romunske vlade, na kateri se bo poskušal ustanoviti poljedelski blok obeh držav v obliki carinske zveze in v duhu memoranda gospoda dr. Marinkovića, ki ga je ta prejšnji teden poslal romunski vladi v proučevanje. Kakor se doznava, je romunska vlada ta

memorandum v celoti sprejela. Zastopniki tujih držav v Bukarešti spremljajo ta pogajanja z največjim zanimanjem.

Pogajanja se bodo vršila tudi na Bledu

Beograd, 29. julija. k. Po končanih pogajanjih v Sinaji se bo v drugi polovici meseca avgusta vršila na Bledu skupna konferenca zastopnikov Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Na tej konferenci se bodo nadaljevale razprave s konference v Sinaji. V glavnem bo šlo za vprašanje plasiranja poljedelskih proizvodov. Pri tej priliki se bo obravnaval tudi znani predlog Poljske in pa vprašanja, o katerih so se vodila pogajanja z madjarskimi zastopniki. Ta konferenca bo imela namen, da definitivno določi smeri in metode gospodarskega sodelovanja Male antante. Te konference se bodo udeležili poleg izvedencev posrednih držav tudi njihovi ministri gospodarskih resorov.

Bitka med fašisti in antifašisti

Podrobnosti o umoru fašistovskega častnika Porcu-ja

Milan, 29. julija. O umoru častnika fašistovske milice Porcu-ja se doznavajo sledeče podrobnosti: Pričetkom prejšnjega tedna se je fašist Tognoni s kolesom peljal skozi milansko predmestje. Medpotoma je zadel ob gručo ljudi, ki je postajala pred pristavo Claretto. Neznanci se mu niso hoteli umakniti s poti. Komaj si je napravil pot skozi gnečo med protifašistovskimi psovskami, ki jih je zagnala za njim gruča neopoznatih mladeničev.

Tognoni je o svojem doživljanju poročal fašistovskimi oblastnikom. Odločili so se, da preiščejo sovražno postojanko in claretski pristavi. Osem dni po Tognonijevem dogodku se je res odpravilo pet fašistov, njim na čelu Porcu, z avtomobilom proti oni pristavi. Petsto metrov pred pristavo se je avtomobil ustavil. Fašisti so izstopili in se odpravili peš do samotnih hiš. Pred pristavo so našli nekaj mladih ljudi in čeprav je Tognoni nekatere spoznal med njimi, so ti trdili, da o dogodku pred tednom ničesar ne vedo, in so izginili v hišo. Toda kmalu so se spet vrnili pred hišo in z njimi so prišli še drugi, tudi nekaj žensk. Tedaj so pričele padati prve psovke. Fašisti so se branili, toda ljudje s pristave so jih začeli nenadoma dejanski napadati. Fašisti so se umaknili do avtomobila, ki pa ga neznanci niso pustili ne naprej ne nazaj.

Fašisti so se morali znova umakniti po cesti. Nenadoma je fašist Spadoni zaostal, obkoljen od neznancev. Tudi Tognonija so obkolili napadaleci. Pa mu je priskočil na pomoč Horacij Parcu. Vnel se je besen boj, toda le za nekaj minut. Neznanci so nepričakovano začeli bežati. Porcu pa se je te-

daj zgrudil, z nožem trikrat zadet. Fašisti so ga dvignili in s privatnim avtomobilom odpeljali v mesto na rešilno postajo, kjer pa je kmalu izdihnil.

Se tisto noč se je začela preiskava. Policija je aretirala več osumljencev, poleg drugih tudi Silvija Ghelfija. Tega je fašist Spadoni naslednji dan spoznal in zaradi tega je padel najbolj nanj sum, da je izvršil atentat. Izpraševanje je trajalo ves naslednji dan in še pozno v noč. Končno se je Ghelfi po strogem zasliševanju udal in priznal. Dejal pa je, da je hotel braniti le svoja dva brata, ki ju je videl v nevarnosti.

Med tem poveličuje tukajšnji tisk umorjenega Horacija Porcu kot od vsega početka zvestega fašista in kot »poslednjega žrtev«, padlo za fašistovske ideje. Poleg drugih je tudi ministrski predsednik Mussolini poslal Porcujevi družini sožalno brzojavko.

Zračni promet na Grškem

Atene, 29. julija. AA. Na Grškem se je ustanovila družba »Ikarus«, ki je dobila od grške vlade koncesijo za uvedbo dveh zelo važnih zračnih linij in sicer Atene—Solun in Atene—Janina. Društvo je popolnoma v grških rokah in vlada želi, da v grških rokah tudi ostane. Kakor hitro bi se doznalo, da je društvo prišlo v tuje roke, ima vlada pravico vzeti mu dano koncesijo. »Ikarus« ima pravico uvajati zračne zveze z Albanijo, Jugoslavijo in Bolgarijo v svrhu, da veže te države z Grčijo. V primeru mobilizacije mora »Ikarus« dati vsa svoja letala na razpolago državi. Letala družbe »Ikarus« bodo imela osem sedežev ter bodo vršila tudi pošto in brzojavno službo. Letala bodo letela s hitrostjo 170 km na uro.

Važen sporazum med Jugoslavijo in Romunijo

Popoln uspeh konference o hidrotehničnih sindikatih

Bukarešta, 29. julija. AA. Povodom romunsko - jugoslovanske konference, ki je bila v Temešvaru glede reguliranja finančnih in materialnih vprašanj hidrotehničnih sindikatov v Banatu, prinaša poluradni romunski list »Vestul« v svoji zadnji številki tale članek:

Ta komisija je delala že od pred nekaj dni v Temešvaru in, kakor smo poučeni, se ji je posrečilo proti pričakovanju priti do popolnoma načelnega sporazuma v vseh vprašanjih, ki se nanašajo na te sindikate. Ker je moral romunski delegat Opreanu odpotovati v Krakov, so bila pogajanja prekinjena in se bodo nadaljevala 4. avgusta.

Komisija je dozdej dosegla sporazum v teli vprašanjih: 1. o načinu razdelitve imetja in dolgov med romunskimi in jugoslovanskimi sindikati ter o modalitetah plačevanja teh dolgov; 2. o razdelitvi osebja, ki je ostalo od starih sindikatov, kakor tudi o plačah starih upokojencem; 3. o razdelitvi premoženja in nepremičnega imetja, ki pripada sindikatom.

List dalje veli, da pripisuje jugoslovanska vlada temu vprašanju veliko važnost in da je šef jugoslovanske delegacije Dušan Pantić, šef politične sekcije ministrstva zunanjih zadev, z vsemi silami skušal doseči rešitev tega vprašanja.

Predsednik »Fidaca« v Beogradu

Poklonitev na grobeh neznanih junakov

Beograd, 29. julija. I. Danes dopoldne je predsednik »Fidaca« g. Abaute, ki je prišel včeraj v Beograd, posetil grob neznanih junaka na Avali. Na grob je položil krasen venec z napisom »Med hrabrimi najhrabrejšemu neznani junaku — predsednik »Fidaca« Abaute«.

Z Avale se je g. Abaute v spremstvu zastopnikov Udruženja rezervnih častnikov in vojakov odpeljal na novo pokopališče. Tu se je poklonil pred spomenikom branilcev Beograda in tudi nanj položil lep venec.

Pred spomenikom je imel nato kratek govor, v katerem je poudarjal, da je položil venec v imenu »Fidaca« na spomenik braniteljev Beograda, na spomenik, ki sloni na kosteh slavno padlih junakov, ki so žrtvovali svoja življenja za domovino in civilizacijo, za pravico in svobodo. Ta njegova gesta se ne sme smatrati samo kot izraz spoštovanja vseh osmih milijonov ljudi, bivših zavezniških borcev in bivših ter sedanjih prijateljev in vojnihih drugov.

Madjari in balkanska zveza

»Slabi izgledi kakor za Panevropo«

Budimpešta, 29. julija. n. List »Magyar-sag« prinaša poročilo svojega dopisnika iz Pariza, kjer pravi, da pariška javnost iz razveljavljenja bolgarsko-grške trgovinske pogodbe sklepa, da so izgledi za projektirano balkansko zvezo prav tako negotovi, kakor izgledi za Panevropo, čeprav je položaj na Balkanu veliko povoljniji kakor v Evropi. Na Balkanu tudi ni tistih zaprek kakor v Evropi (misli na revizijo mirovnih pogodb), ker se je Bolgarija po-

mirila z novim stanjem in za sedaj ne zahteva spremembe mej. Dopisnik tega lista iz Londona pravi, da so v angleškem spodnjem domu v sredo sestavili parlamentarno skupino za gospodarsko zedinjenje angleških dominijonov. Po ideji Panevropo so se znašli na isti črti Panangleži. Ta skupina je odločena z vsemi mogočimi sredstvi boriti se za gospodarsko zedinjenje. Za predsednika je izvoljen znani ekonomski politik lord Melke.

Čičerin je bil sovjetski Talleyrand

Priznanje francoskega tiska bivšemu voditelju ruske zunanje politike

Pariz, 29. julija. n. Glede na spremembo osebe komisarja za zunanjo politiko v sovjetski Rusiji pripominja list »La Dépêche« iz Toulouse, da je bil Čičerin za Rusijo isto, kar je bil leta 1815. Talleyrand za Francijo. Čičerinu je uspelo pripraviti skoro vse evropske države do tega, da so priznale sovjetsko Rusijo. On je sklenil tudi jako ugoden gospodarski sporazum z Nemčijo. Zunanjo politiko sovjetske Rusije je usmeril v tako pot, ki je bila podobna ca-

ristični zunanji politiki, samo da je delal z novimi sredstvi.

»Petit Journal« piše v zvezi z imenovanjem Litvinova za ljudskega komisarja zunanjih zadev, da so bili sprejeti sklepi, ki se morajo izvesti tako v državi kot v inozemstvu, in sicer: 1.) načrt industrijske in agrarne socializacije v štirih letih mesto v petih letih, 2.) ofenziva v velikem slogu proti vsem kapitalističnim elementom in 3.) revolucionarna propaganda v Aziji.

Staro treba pozabiti

Zgodovina uči, da niso mogli francoski emigranti doseči nobenega uspeha, ker niso nič pozabili in se nič ne naučili. Čeprav je vsenaokrog njih vladala nova doba, so oni vendarle še živeli čisto pogreznjeni v predsodke bivše dobe in delali, ko da ne bi bilo velike francoske revolucije in ne velikih zmag Napoleona. Ker se niso hoteli sprijazniti s sedanostjo, ker niso hoteli pozabiti na preteklost, jih je življenje kratkoma malo potisnilo ob stran, da so bili ob vsako veljavo.

Napako francoskih emigrantov bi hoteli ponavljati nekateri naši bivši strankarji. Tudi ti mislijo, da bi grešili proti svojemu dostojanstvu, če bi pozabili na bivše čase. Vedo sicer dobro, kakor so to vedeli tudi francoski emigranti, da ti njih bivši časi niso bili dosti vredni, toda to jih ne moti, ker za nje je važno samo to, da so oni takrat godli prvo melodijo in naj je bila ta tudi ena sama disonanca. Kakor francoski emigranti, tako tudi ti naši bivši strankarji ne morejo razumeti, da bi mogli enkrat priti do besede tudi drugi ljudje in zato nočejo nič pozabiti in zato se nočejo nič naučiti. Toda življenje gre svojo pot in pozna le ono pravilo, da morajo naprej sposobni in da morajo zaostati nesposobni. In zato je bilo in bo vedno tako, da ljudje stare dobe nimajo odločilne besede v novi dobi, ker te tudi ne razumejo.

Le tisti razumejo novo dobo in se morejo v njo vživeti, ki čisto pozabijo na staro dobo in ki se ne ozirajo več na to, kar je bilo. In po tem se morajo ravnati naši bivši strankarji, če hočejo, da se bo njih mnenje le količikaj upoštevalo. Čisto in popolnoma treba pozabiti na čase, ki so bili in se ne morejo in ne smejo več povrniti. Zato mora biti konec zburjanja nad, da se stari časi še povrnejo, zato pa mora biti tudi konec vsakega prizadevanja, ki izvira še iz starih strankarskih časov. Ne sme se ponavljati več, da se še vedno vrši združevanje ljudi po starih geslih, temveč vsepovsodi mora zavladati načelo, da imamo vsi Jugoslavlani le eno nalogo, da s složnim delom čim bolj skrbimo za napredek Jugoslavije.

Delati treba tako, ko da je že vse bivše strankarsko življenje docela izbrisano in ko da ga ni nikdar bilo. Le tako si ne bomo medsebojno oponašali tega, kar je bilo, le tako bomo v resnici mogli složno delati. Črto čez preteklost, da z vsem razmahom nastopi nova doba! V tem je pot za vsakega Jugoslavlana in za vsakega patriota.

Ta pot je nujna, ker samo ta pot vodi v napredek in nas sigurno izvede iz vseh nevarnosti. Samo ta pot pa nas privede tudi do blagostanja. Znak današnjega časa je forsirano delo v vseh državah in pri vseh narodih. V Nemčiji se skuša z amerikanizacijo dela dvigniti produkcijo do najvišje možne točke, v Avstriji se dela s silnim tempom na tem, da se Avstrija gospodarsko popolnoma osamosvoji od izvoza drugih držav, v Rusiji hočejo sovjeti s pjatiletko v enem zaletu industrializirati deželo, v Italiji hoče fašizem za napredek države iztisniti iz naroda tudi zadnjo silo, povsodi forsiran tempo, povsodi potencirano delo.

Mi, ki živimo sredi tega dela vsenaokoli, se moramo temu tempu prilagoditi, ali pa bomo nazadovali. Vsaka druga misel je samo prazna iluzija, kateri bo sledilo najtežje razočaranje. Forsirano delo je za nas nujnost, kruta in neodločljiva nujnost. Delati pa ni mogoče med prepiranjem in zato je bil pogoj vseh pogojev, da je strankarstvo padlo. To je nauk nove dobe in ta nauk mora preiti čisto v nas, da bomo živeli samo po zahtevah tega nauka.

Pozabiti na strankarstvo in na vse, kar nas je razdruževalo in misliti le na to, kar zahteva nauk nove dobe in kar nas združuje, to je naloga, ki jo zahteva od nas vseh nova doba. Oni bivši strankarji, ki ko francoski emigranti niso nič pozabili in se nič naučili, seveda te naloge niso dorastli. Toda zaradi njih napake ne preneha tudi naloga in ker je ne morejo izvesti oni, jo bodo izvedli drugi, ljudje nove dobe. Še manj pa bodo mogli ti bivši strankarji zavreti razvoja nove dobe in v tem pogledu jih čaka še večji neuspeh, ko francoske emigrante.

V tem je danes ves problem za jugoslovanskega državljan: ali si hoče izbrati ulogo francoskega emigranta ali pa hoče biti stvaritelj nove dobe, jugoslovanski borec, ki hoče zbrati vse sile svojega naroda. Prav nikogar ne zavidamo, ki se bo odločil za ulogo emigrantov, ki bo suh list na zeleni veji naroda. Očiščujoči veter bo odpilnil tudi te zadnje liste in prav bo tako, ker bo potem tem lepše zelenelo naše drevo.

Priziv Josipa Predavca zavrnen

Stol sedmorice potrdil razsodbo prvostopnega sodišča

Zagreb, 29. julija. k. Danes popoldne je dospela rešitev stola sedmorice na zagrebski sodni stol glede revizije procesa proti Josipu Predavcu. S sklepom od 26. julija je stol sedmorice v celoti potrdil razsodbo prvostopnega sodišča, s katero je bil Josip Predavec obsojen na dve leti in pol stro-

gega zapora, na 5000 Din denarne globe in na zgubo državljskih častnih pravic na tri leta. To odločitev je Predavcu prečital ob 6. uri popoldne sodnik Marjašević. Josip Predavec so nato še z nekaterimi drugimi obsojenci odpravili v Lepoglavo, kjer bo prestajal kazen.

Bodoča taktika Heimwehrovcev

Sodelovanje proti marksistom, sicer proste roke

Innsbruck, 29. julija. n. Danes se je tukaj sestal vodstvo Heimwehrov h konferenci, na kateri bo razpravljalo o vprašanju taktike Heimwehrov v bodočnosti. Dalje bodo razpravljali tudi o stališču, ki naj ga Heimwehri zavzamejo v slučaju volitev. Heim-

wehri so pripravljeni ob določenih pogojih sodelovati z vlado in z meščanskimi strankami v skupni fronti proti marksistični fronti. V drugih vprašanjih pa si hočejo Heimwehri obvarovati popolnoma proste roke.

Slovesna proslava revolucije v Parizu

Strogi ukrepi proti izgredom stavkujočih delavcev

Pariz, 29. julija. d. Danes popoldne so na trgu pred mestno hišo v Parizu slovesno proslavili stoletnico julijske revolucije leta 1830. Slavnosti so se udeležili predsednik republike, ministrski predsednik s svojimi ministri, mnogi parlamentarci in mestni svetovalci pariški, kakor tudi velike množice občinstva. Uvod v oficijelni program slavnosti je bila vojaška parada. Govorila sta na slavnosti ministrski predsednik Tardieu in predsednik pariškega mestnega sveta. V svojih govorih sta povdarjala velik pomen tistih zgodovinskih dni, ki so prinesli Franciji svobodo tiska in končno priznanje trobojnice.

Pariz, 29. julija. d. Število stavkajočih, ki protestirajo proti zakonu o socialnem zavarovanju, znaša že 100.000, ker so se stavkajočim pridružili v mnogih krajih tudi

zidarji, ki do sedaj niso stavkali.

Pariz, 29. julija. d. Francoska vlada je odredila celo vrsto varnostnih ukrepov, da bi nameravane komunistične manifestacije 1. avgusta v kali zatrla. V Parizu so razen policije zbrane tudi vojaške čete. Vsa zborovanja pod milim nebom in druge manifestacije so prepovedane.

Pariz, 29. julija. AA. Stavka med tekstilnimi in kovinarskimi delavci v okrožju Lilla je postala splošna. Delavci, kakor znano, zahtevajo povišek plače kot odškodnino za odtegljaje pri socialnem zavarovanju.

Pariz, 29. julija. n. Sinoči je bila seja vlade, na kateri je bilo v razpravi stanje stavke. Vlada je sklenila, da pošlje v Rouen večje vojaške oddelke, ker je število stavkujočih delavcev tekom večeršnjega dne zraslo na 85.000. Razen tega je vlada sklenila, da uredi tehnično organizacijo za pobijanje stavke.

Italijanski begunci v Franciji

Fašistovska patrolja zašla čez mejo

Pariz, 29. julija. n. Kakor vsako leto tudi letos lepo vreme pospešuje dezertacijo Italijanov v Francijo. Tako so te dni pri Spornu na Korsiki pristali z motornim čolnom štirje vojaški begunci, pri Catalogni pa je pristalo pet Italijanov in ena ženska. To so sami politični begunci. Te dni pa se je

neka italijanska fašistična patrolja v Alpah izgubila in prišla na francoska tla. Ko je zagledala francosko stražo, je začela teči. Neki vojak te patrolje pa je na begu padel in si zlomil nogo. Francozi so ga odvedli v bolnico. Pri preiskavi so našli pri njem nabito vojaško puško in 60 nabojev.

Splošni pregled delovanja bank

Mnogoštevilne pritožbe zahtevajo strogo kontrolo

Beograd, 29. julija. k. Po odredbi trgovskega ministra Demetrovića se bodo v mesecu avgustu pregledale vse banke v državi, da se ne prekontrolira njihovo delo radi mnogoštevilnih pritožb proti bankam, češ da se ne drže odredb zakona o delniških družbah in da njihovo delo ne ustreza zakonskim predpisom. Bankam, ki so se pregrešile proti zakonu o delniških družbah, bo odvzeta pravica daljnjega delovanja. Ko-

likor banke niso bile že prej kaznovane, bodo sedaj kaznovane z denarno globo. V novem zakonu o delniških družbah, ki se sedaj izdeluje v ministrstvu trgovine, bo ta kontrola še poostrena. Po zakonu bo izšel še poseben pravilnik o izvrševanju kontrole nad delom bank. Sedaj bodo izvršili kontrolo inspektorji trgovinskega ministrstva, ki bodo po končanem delu predložili ministrstvu trgovine svoja poročila.

Želje nemške manjšine

Novi Sad, 29. julija. 29. julija. k. V imenu nemške zveze društev za Društvo narodov v Jugoslaviji in nemške kulturne zveze se je prijavila pri dunavskem banu Radoslavu Dunjiću včeraj dopolnena posebna deputacija, da se mu zahvali za opetovano priznanje lojalnosti in zvestobe državljanov, ki pripadajo nemški narodni manjšini. Deputacijo so tvorili dr. Stefan Kraft, dr. Georg Grassel, dr. Ivan Moser in Ivan Keks. Ti gospodje so ob tej priliki urgirali za potrditev pravil nemške kulturne zveze. Sporočili so banu tudi željo nemškega prebivalstva glede nemških osnovnih šol. Deputacija je prosila bana, da pri merodajnem ministrstvu intervenira, da se ti dve vprašanji čim prej rešita. Nemško prebivalstvo bo znalo povrniti to dobroto s spoštovanjem in zvestobo, kakor je to do sedaj storilo. Ban je odposlancem odgovoril, da so pravila kulturne zveze že prispela na bansko upravo; treba bo sicer izmenjati nekaj določb v njih, kar pa bo takoj urejeno.

Zeneva, 29. julija. AA. Mednarodna komisija za intelektualno sodelovanje je nadaljevala proučevanje poročila odbora, ki mu je bila poverjena naloga preštudirati program dela organizacije mednarodne komisije za intelektualno sodelovanje kakor tudi onih ustanov, ki so s tem v zvezi, da obrazloži svoja mišljenja, tihoča se zboljšanja, ki bi jih bilo umestno vpeljati v te ustanove v svrhu povečanja rezultatov delovanja komisij in odvisnih ustanov. Komisija se je zlasti bavila z onim delom poročila, ki se nanaša na program o metodi dela organizacije komisije za intelektualno sodelovanje pri Društvu narodov, nato pa z onim, ki se nanaša na delo, s katerim bi se ta program najbolje in najkoristneje izvedel, in na posledel o onih delih programa, ki razpravljajo o postopku, po katerem bi bilo treba vnašati nova vprašanja na dnevni red komisije.

Vstaja v Afganistanu

Pešavar, 29. julija. AA. Afganske čete so prizadevale velike izgube upornikom, o katerih sodojo, da tvorijo prve čete vstaške armade Habib Ulaha. Boj se je vršil pri utrdbi Mudradbeg in so afganske čete zajele mnogo sovražnikov.

Spominska svečanost za pok. bratom Malejem

Včeraj zvečer se je zbralo na Taboru veliko število članstva Sokola I. s polnoštevilnim upravnim odborom na čelu, da počasti spomin pokojnega brata Maleja. Inšpektor dr. Kotnik je zastopal g. bana, župo je zastopal dr. Fran Kandra, odsotnega starosta inž. Bevc pa brat Jože Turk. Kot uvod je zapel pevski zbor Sokola »Vigred se povrne«, zatem je pa br. Vekoslav Iskra orisal življenjsko pot brata Maleja in njegov tragični konec. Govor so zaključili udeleženci s trikratnim »Slava bratu Maleju«. Nato je zapel pevski zbor »Pomladi vse se veseli«, nakoar so se vsi udeleženci globoko ginjeni razšli.

Smrtna kosa

Celje, 29. julija. Danes je na zagrebški kliniki umrl širom Slovenije znani celjski notar gospod Avgust Drukar. Pogreb se vrši v četrtek dne 31. t. m. na mestno pokopališče v Kranju.

Sestanek tarifnega odbora

Beograd, 29. julija. k. 18. avgusta bo v Beogradu sestanek tarifnega odbora, ki bo razpravljal o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z razvojem našega potniškega in blagovnega prometa. Ker bo pretresano na tem sestanku tudi vprašanje o merah, ki jih je treba podvzeti zaradi napredka turizma, je ministrstvo pozvalo vse gospodarske organizacije, da pripravijo svoje predloge, da bi se čim bolj razvil naš turizem in napredoval tujski promet.

Prihod amerških Slovencev v Split

Split, 29. julija. k. Davi ob 7:30 je prispelo z zagrebškim brzovlakom 69 amerških Slovencev. Na postaji jim je v imenu mestne občine senator Doležal želel dobrodoščilo. Na postaji so bili tudi zastopniki splitske izseljeniške organizacije in potniškega urada. Davi so si gostje ogledali mesto in njegove znamenitosti. Popoldne se bodo odpravili v Trogir, jutri pa v Dubrovnik.

Zadoščenje

Beograd, 29. julija. AA. Povodom tendencioznega pisanja nekega dela tujega tiska v zvezi z arelacijo gospodične Izolde Reiter, novinarka v Vel. Bečkerek, smo poblašeni javiti, da je bila o tem slučaju izvedena preiskava, pri kateri se je ugotovila nepravilnost v ravnanju organa občinske policije ter je bil odgovorni organ kaznovan z odstranitvijo iz službe.

Kriza v romunski vladi radi atentata?

Bukarešta, 29. julija. d. Listi objavljajo informacijo, da namerava podati demisijo notranji minister Vajda Vojvod, ker je zelo nejevoljen, da so politični uradniki, ki so preiskovali zadevo atentata na Angelesca, brez njegovega dovoljenja prišli v notranje ministrstvo, začeli zasliševati razne uradnike njegovega resora ter jih hoteli tudi aretirati.

Tajna komunistična organizacija odkrita

Bukarešta, 29. julija. n. V Kišenevu je bila odkrita tajna komunistična organizacija. Policija je iztaknila vse komunistične voditelje in jih aretirala. Našla je tudi mnogo komunističnih letakov in brošur. 16.000 letakov je bilo na licu mesta zaplenjenih in zažganih.

Zmaga konservativcev v Kanadi

Ottawa, 29. julija. n. Včeraj so se vršile volitve v parlament. Z veliko večino so zmagali konservativci. Ob 245 mandatov so dobili konservativci 136, liberalci 85, 14 pa člani drugih manjših strank. Dosedanji minister Mackenzie King je bil ponovno izvoljen, pač pa so propadli mnogi drugi ministri. Konservativni minister Kay bo po vsej priliki že danes sestavil novo vlado, ker, kakor do sedaj zglada, bodo konservativci dobili absolutno večino.

Velika železniška nesreča v Romuniji

Bukarešta, 29. julija. d. Službeno javljajo: Pri Medgidiei na železniški progi Fedesti-Costanza sta trčila dva petrolejska vlaka. Dve lokomotive in dvajset vagonov je bilo težko poškodovanih, štiri osebe so bile ubite, dve pa tako težko ranjeni, da se borita s smrtjo. Uslužbenec, ki je zakrivil, da so bile kretnice napačno postavljene, je bil aretiran.

Autobus se zaletel v hišo

Gent, 29. julija. d. Neki autobus se je zaletel v St. Amande v neko hišo in se razbil. Dva angleška turista sta bila ubita, šest oseb pa je bilo težko ali smrtonovarno ranjenih.

Zastrupljenje z gobami

Leipzig, 29. julija. d. V Frankenhausenu se je z uživanjem strupenih gob veliko število ljudi zastrupilo. Dva delavca sta nabirala gobe in jih razdelila med svoje znanke. Kmalu zatem so 4 osebe umrle, nekatere se pa še v bolnici bore s smrtjo.

Izletniški parnik se potopil

New York, 29. julija. d. Na jezeru Erie se je potopil izletniški parnik, pri čemer je utonilo 15 oseb. Šest oseb so rešili.

Vremenska napoved

Dunaj, 29. julija. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Severne Alpe: sčasoma močno oblačno, vetrovno, hladnejše in najbrže padavine. Južne Alpe: menjajoče oblačno in nagnjenje k nevihtam.

Organizacija banovinskih gospodarskih svetov

Beograd, 29. julija. k. Po odredbi vlade se morajo do 15. avgusta pri banskih upravah osnovati gospodarski sveti, katerih organizacija je prepuščena uvidenosti banov.

Mednarodni obrtniški kongres

Beograd, 29. julija. AA. Češkoslovaške obrtniške organizacije so prevzele nalogo, da organizirajo kongres mednarodnega značaja. Kongres naj bi se vršil na Češkoslovaškem v drugi polovici septembra t. l. Začasni prirediteljski odbor za ta kongres je po trgovinskem atašeu češkoslovaškega poslanstva v Beogradu poslal jugoslovanskim obrtniškim organizacijam vabilo, da čim prej izdelajo neke referate o problemih obrtniškega sodelovanja pri delu tega kongresa.

Odvzeta doklada

Beograd, 29. julija. k. Namestnik finančnega ministra dr. Frangež je pred svojim odhodom na konferenco v Sinajo podpisal odredbo, po kateri bo državnim prometnim uradnikom, ki dobivajo državne doklade, od 1. avgusta t. l. dalje na podlagi 3. člena zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o državnem prometnem osebuju z dne 23. junija 1930, odvzeta posebna aktivitetna doklada, ki so jo prejimali po dosedanjih določilih tega zakona.

Kmetijski tečaji za učitelje

Beograd, 29. julija. k. Po naredbi ministrstva za kmetijstvo se bo pri banskih upravah organiziralo novih dvajset kmetijskih tečajev za učitelje osnovnih šol. Do sedaj je že okrog 500 učiteljev končalo take tečaje. Z novimi tečaji pa bo dobilo nadaljnjih 500 učiteljev potrebno izobrazbo za kmetijsko delo po vaseh.

Meštrovici v Splitu

Split, 29. julija. k. Že nekoliko dni se mudi v Splitu naš veliki kipar Ivan Meštrovic. Njegov prihod je v zvezi s spomenikom, ki bo postavljen na čast francoskim vojakom v Beogradu. Ta spomenik bo visok 12 m.

Lindbergov prekooceanski polet in reklama za cigarete

O znanem letu ameriškega letalca Lindberga preko oceana, ki je pred nekaj leti vzbudil tolikšno senzacijo, pripovedujejo ameriški listi šele sedaj, sledečo mično zgodbi:

Predno se je pripravil Lindberg končno za svoj polet v Evropo, je prišel k njemu vodja propagandnega (reklamnega) odseka neke velike ameriške fabrike za cigarete in mu ponudil posebne vrste kupčijo. Predlagal mu je namreč, da mu tvornica plača 5000 dolarjev, če se Lindberg zaveže, da bo takoj po svojem pristanku na letališču v Evropi izrekel sledeče besede:

»Ali imate kakšno cigareto fabrike X. Y.?»

Lindberg je to ponudbo sprejel in fabrika mu je takoj izplačala polovico dogovorjene vsote, polovico pa bi dobil Lindberg takoj, ko bi izpolnil tudi on svojo obveznost. Reklamni šef fabrike se je še pred Lindbergom odpeljal v Evropo, da se osebno prepriča, ali se bo Lindberg držal sklenjene pogodbe ali ne.

Lindberg je res odletel v Evropo in po 36 urah srečno pristal na letališču Le Bourget pri Parizu. Ko je letališče zapuščal, ni mogel spregovoriti niti besede. Razburjenje, ker se mu je drzno podjetje posrečilo, in pa navdušenje ogromnih množic, ki so ga pozdravljale in sprejemale z vsemi častmi, mu je zaprlo sapo in

besedo.

Kar nanadoma pa je zagledal v množici moža, ki se je skušal z vso silo preriti do njega. Spoznal je v njem voditelja reklame ameriške fabrike za cigarete, s katerim je sklenil zgoraj omenjeno pogodbo. Takrat pa ga je zgrabila nepopisna togota nad človekom, ki je hotel delati navadno reklamo z njegovim uspehom, ki je on tvegal svoje življenje. Skočil je iz avtomobila in se tudi sam prerinil do njega, ki je čakal na prve izgovorjene besede po končanem letu. Lindberg je res spregovoril, ampak njegove besede so bile vse drugačne, kakor je določala pogodba. Lindberg je namreč na moža zakričal ves divji:

»Če mi sedaj ponudite le eno od vaših smrdljivih cigaret, vam bom eno pripeljal.«

Fabrika za cigarete se dolgo ni upala ukreniti zaradi teh besed proti Lindbergu ničesar, ker je bil preveč popularen in bi se vsa ameriška javnost dvignila kot en moč proti fabriki, če bi bili gospodje hoteli Lindbergu le en las skriviti. Šele sedaj, ko se je prvo navdušenje za Lindberga nekoliko poleglo, se je fabrika odločila, da vložiti proti Lindbergu tožbo za odškodnino, in sedaj pričakuje vsa Amerika z veliko napetostjo, kako se bo ta tožba končala.

Plemenit zdravnik

Nedavno je umrl v Pragi zdravnik Karl Beyer. Tega moža je imenovala današnja duševno pomoljena in samo za denarjem koprneča sedanost bedaka in čudaka, bil pa je v resnici eden največjih ljudi, kar jih pozna sedanja doba. Mogoče ni bil tako velik kot zdravnik, ampak velik je bil kot človek!

Ta zdravnik ni zahteval nikdar nobenega honorarja, ne od revežev, ki jim je še sam dajal od svoje skromne plače, ki jo je prejemal kot vladni svetnik, ampak tudi milijonarjem je računal zelo skromno. Ko je prišel k njemu v ordinacijo težak bogataš in se dal od njega temeljito preiskati, ga je bogataš po končani preiskavi vprašal: »Koliko sem pa dolžan?« Odgovor: »50 kron.« Ko je bolnik protestiral in rekel, da se za ta denar pač ne izplača niti obleke odložiti, je rekel Beyer: »No, pa dajte manj, kolikor pač hočete!« In če so prihajali k njemu bolniki na preiskavo, ki so mislili, da jim je potrebna operacija, on pa je operacijo odsvetoval, je odgovarjal na vprašanje po honorarju kar vedno: »Zakaj pa? Saj nisem nič naredil!« Te besede so značilne za moža, čegar stanovanje je bilo okrašeno samo z dvema slikama »Kristus kot zdravnik« in pa »Zdravnik pri revnem obroku«, sam pa si je moral dostikrat beliti glavo, s čim bo plačal stanovanje. Če ne bi bili njegovi premožnejši bolniki smatrali za svojo dolžnost, da sami plačajo, česar on ni računal, in če ne bi bili razni sanatoriji, kjer je operiral, sami določali višine njegovih honorarjev, bi se plemeniti zdravnik sploh ne bil nikdar rešil svojih gmotnih skrbi.

Ko je mož slavil svojo 60letnico, so nabrali njegovi prijatelji in znanci zanj večjo svoto denarja, ki so mu jo izročili na prav lep način. A kaj je naredil Beyer? Razdelil je ves nabrani

denar na različne dobrotne ustanove! Drugi, tudi zelo odlični zdravniki stojijo navadno na stališču, da smejo za svoje študije in za svoje delo zahtevati tudi primeren honorar, zlasti če se pomisli, da rešujejo najvišje, kar ima človek: življenje in zdravje. Seveda je pa večina zdravnikov danes sama objekt izkoriščanja, ker so slabo plačani hlapi raznih socialnih ustanov. Srečnejši med njimi se pa ravna po premoženjskih razmerah svojih bolnikov in računajo bogatim ljudem več, revnejšim pa tudi nič. Zdravnik pa, kakor je bil Beyer, je šel tudi tem na živce s svojo nesebičnostjo in zato ni čudno, da ni dosegel več kakor častni naslov profesorja. Beyer je pa tiho in mirno delal naprej v bolnišnici usmiljenih bratov v Pragi, kjer je šel vsako jutro v kapelico in tam tiho pomolil, predno je odšel k svojim bolnikom.

V svojem prostem času pa je zlagal lepe lirčne pesmice, gojil rože na vrtičku svoje skromne hišice, ordiniral pa je v tretjem nadstropju neke palače v Pragi, kjer ni bilo dvigala, telefona pa do konca svojega življenja ni maral.

Dobro je zapisal

Nadgozdar Janez Čarostrelec je bil človek silno mehkega srca. Čeprav je naredba določala, da je gozdarjeva dolžnost, da ustrelji brez usmiljenja vsakega psa, ki se podi po gozdu, se Janez Čarostrelec le ni mogel odločiti za streljanje, ampak se je kar zjokal od samega usmiljenja nad pasjimi četveronožci, ki so bili zapisani smrti, če jih je zalotil v gozdu. Psi so se mu tako smilili, da svojega usmiljenja do njih ni mogel pregnati drugod, kakor pri vaškem krčmarju Štefanu Kislici.

Ker pa vsi opomini na ljudi, naj pazijo na svoje pse, niso nič zalegli, se je nadgozdar Janez Čarostrelec odločil za drugo sredstvo in lepega

dne so brali ljudje ob vhodih v gozd na tabličah napis:

»Svarilo! Tisti, ki pusti svojega psa tekati po gozdu, bo ustreljen. — Gozdna uprava.«

Ko je gospod nadgozdar prišel zvečer po svoji stari navadi v gostilno, so ga prijatelji sprejeli z velikim halo, strogi gospod učitelj pa mu je začel razlagati in dokazovati, da on 1. nima pravice dati ustreliti lastnika psa, in 2. da mora to natančno povedati v svarilu, če hoče dati ustreliti le psa.

Gospod Čarostrelec je to zadevo premišljeval vso noč, potem pa se je odločil za sledeči popravek:

»Svarilo! Tisti, ki pusti svojega psa tekati po gozdu, bo ustreljen, tisti pes! — Gozdna uprava.«

Gledališča bo konec — živel zvočni film!

Francoški gledališki igravec in pisatelj neštelihih veseliger Louis Verneille je pa lastnik nekega gledališča v Parizu, ki prav dobro nese. Zato pa so tem pomembnejše njegove besede, ki jih je te dni izrekel o bodočnosti gledališča. Verneille ne bo več v prihodnji sezoni svojega gledališča vodil sam, ampak ga bo dal v najem. To bo storil Verneille, ki je sam napisal nešteto veseliger, nad katerimi se zabava ves svet. Stori bo pa to zato, ker hoče delati poslej samo še za zvočni film, kateremu preokuje najsijajnejšo zmago nad gledališčem. »Jaz sem mnenja, je rekel, da bodo dramska in operetna gledališča — ta še prav posebno — morala svoja vrata prav kmalu zapreti in prepričano sem, da bo gledališče za gledališčem zmazano. Po zadnjih velikih uspehih nemških zvočnih filmov sem se prepričal, da ni zvočni film le popoln umetniški nadomestek odrske umetnine (zlasti operete), ampak sem v Berlinu videl tudi to, da stoji nemški zvočni filmi dandanes že na višku popolnosti. In ker ljubim napredek in nočem nič več imeti opraviti z ljudmi, ki so se še pred 30 leti smejali novim avtomobilom, zato sem se postavil odločno na stran zvočnega filma, za katerega bom sedaj edino še delal. Verjemite mi, da se bodo od 50 gledališč v Parizu držala čez 3 leta le še tri!«

Kako pride zdravnik do prakse

V malem ogrskem mestecu Hatsegu se je dogodilo to-le:

Pri nekem čevljarjem mojstru se je javil čevljarji pomočnik in prosil za delo. Mladi in prikupni pomočnik je bil mojstru všeč, in sprejel ga je. Delal pa novi pomočnik ni posebno dobro, a mojster ga je zaradi njegovega lepega in prikupnega vedenja vseeno obdržal pri sebi. Lepega dne pa je obolela mojstrova mlada hčerka (ki pa še ni bila sposobna za možitev in zato bo konec drugačen kakor ga pričakujejo cenjene bralke). Sedaj pa pride to, kar je na stvari zanimivo: čevljarji pomočnik se je mojstru ponudil, da mu hčerko ozdravi. Ker je mojster že večkrat imel priliko opazovati, da zna njegov pomočnik vsega vruga, samo čevljarstva ne posebno, ni imel nič proti temu. In kdo bi si mislil: slabi in nesposobni čevljarji pomočnik je res ozdravil bolno mojstrovo hčerko v osmih dneh. Ta novica se je brzo razširila po

mestu in okolici in vsi so bili prepričani, da je nesposobni čevljarji pomočnik pravi zdravniški »čudodelnik«, h kateremu so začeli ljudje dreti od vseh strani. Čuječa policija pa je pazila in je prignala stvar do vrhunca: ugotovila je namreč, da je laži-zdravnik tudi laži-čevljar! Ta je namreč povedal v preiskavi, da je zdravil dekletce le z aspirinom, povedal in dokazal pa je tudi z dokumenti in z diplomo, da je pravi, študirani zdravnik! Ker pa kot začetnik ni mogel dobiti nobene prakse, je poskusil svojo srečo kot čevljarji pomočnik in si je s svojim »mazastvom« pridobil naklonjenost ljudi.

Židovski čudodelnik, ki je rešil angleškemu kralju življenje

Kakor poročajo iz Budimpešte, je umrl pred nekaj dnevi v mestecu Vaez tamošnji veliki rabin (židovski višji duhovnik) Jozua Silberstein. Veliki rabin je bil rojen v Trebišovu na Slovenskem, kjer je bil njegov oče tudi veliki rabin in znan po vsem židovskem svetu pod imenom Gaon, ki je napisal nad 50 knjig.

Židovska tradicija pa pozna neko molitev, ki jo smatrajo za čudodelno in ki ozdravlja tudi na smrt bolne ljudi. Kakor pripovedujejo, je ta molitev tudi angleškemu kralju rešila življenje. Angleški kralj Jurij V. je bil bolan več mesecev in zdravniki so storili vse, karkoli premore njihova znanost. Bilo pa je vse zastoj. Tedaj je prejel, kakor pripoveduje pobožna židovska legenda, čudodelni veliki rabin Jozua Silberstein pismo od angleške kraljice Mary, kjer ga je prosila, naj molji za ozdravljenje kralja Jurija V. čudodelno in rešilno molitev. Gaon je molil in kralj je res ozdravel.

Veliki rabin Silberstein je bil star 73 let, na njegov pogreb pa je prišla ogromna množica pobožnih židov iz cele Ogrske.

Premog iz zraka

Predsednik društva za kemično industrijo v Londonu prof. dr. Herbert Levinstein je na glavni skupščini društva v Birminghamu predaval in rekel, da bomo kmalu dobivali iz zraka, odkoder že dobivamo dušik, tudi gorljive tvarine, ki bodo premog popolnoma nadomestovale.

Sodomo in Gomoro so našli

Kakor poročajo laški listi, so našli učenjaki, ki vodijo v imenu bibličnega zavoda v Transjordaniji pri Tell-gassulu izkopavanja, približno 6 kilometrov daleč od severnega obrežja mrtvega morja ostanke bibličnih mest Sodome in Gomore. Odkrili so hiše, ostanke peči, mlina in ostanke trupe, potem pa veliko množino nožev, pušic, končenih črepinj, ovratnic itd.

Preiskali so že velik del ozemlja in so ugotovili, da so razvaline stare nad 5000 let.

Koliko mora tehtati policaj?

Dunajska policijska direkcija je obvestila že l. 1928. svojega 33letnega uslužbenca Kleinedlerja, da ga bodo vpoklopili zaradi splošne telesne slabosti. Proti tej odločbi je stražnik vložil priziv, češ da je še vedno dovolj čvrst, čeprav tehta le 50 kil pri svoji velikosti 164 centimetrov. Policijsko ravnanje na Dunaju pa pritožbe ni vpoštevalo, ampak je določilo, da stražnik, ki tehta le 50 kil, za naporno stražniško službo ni sposoben. To odločbo je potrdilo tudi dunajsko upravno sodišče.

41

Pričakovala je novega prijatelja, ki ji je bil neizmerno všeč in iz katerega je nameravala izvleči velike koristi; vse kaj drugega nego tale: iz groba vstal Mirabeau, opran Danton, ki se je prelevil v dobavitelja, lev, ki je govoril, da pomeče vse patrijote v Seino. Vsak hip se ji je zazdelo, da sliši zvonec, in je vztrepetala.

Da bi odslovlila Henryja, je molčala, zevala, listala po neki partituri, zopet zevala. Videč, da še ne gre, mu je rekla, da mora z doma ter je odšla v oblačilnico.

Zaklical je za njo z ginjenim glasom:

— Zbogom, Ludovika!... Ali vas bom še kdaj videl?

In že so mu roke brskale po odprtem pisalniku.

Ko je bil na cesti, je odprl pismo, naslovljeno na državljana Raulinca, ter ga z zanimanjem čital. V njem je bila zares prečudna s'ika javnega mnenja v Franciji. Govorilo je o kraljici, o Théveninovi, o revolucionarnem sodišču, poročalo pa je tudi to ali ono zaupno besedo dobrega Brotteauxa des Plettes.

Ko je prečital do konca in zopet spravil pismo v žep, je nekaj trenutkov okleval, potem pa je krenil, kakor človek, v katerem je dozorel sklep in ki si misli »čim prej, tem bolje«, proti Tuilerijam ter jo ubral naravnost v čakalnico Odbora za javno varnost.

Tisti dan ob treh popoldne je Evarist Gamelin sedel na porotniško klopo v družbi štirinajstih tovarišev,

ki jih je po večini poznal, preprostih, poštenih in domoljubnih ljudi, učenjakov, umetnikov ali rokodelcev: tu je bil neki slikar, kakor on, neki risar, oba zelo nadarjena, kirurg, čevljar, bivši markiz, ki je dal jasne dokaze državlanskega mišljenja, neki tiskar, nekaj malih trgovcev, skratka, zbirka vzorcev pariškega ljudstva. Sedeli so tu v svoji delavski ali meščanski obleki, na kratko ostriženi ali s privzdignjenim čopom, z roglatim klobukom, potisnjenim na oči ali zadaj na glavi čepečim okroglim klobukom, ali pa z rdečo čepico, ki je zakrivala ušesa. Nekateri so bili oblečeni v telovnik, suktnjo in dokolenke, kakor v starih časih, drugi pa v karmanjolo¹ in črtaste dolge hlače, kakor sanskiloti.² Obuti so bili v škornje, čevlje z zaponkami ali v coker ter tako predstavljali na svojih osebah vsa različna moška oblačila, ki so bila tedaj v modi. Ker so vsi že večkrat zasedali, je kazalo, da se čutijo prav domače na svoji klopi, in Gamelin jih je zavidal za njihovo pokojnost. Srce mu je tolklo, v ušesih mu je šumelo, oči so se mu zastirale in vse, kar ga je obdajalo, je dobivalo zanj medlo svinčeno barvo.

Ko je vratar najavil Tribunal, so trije sodniki sedli za zeleno mizo na precej majhnem odru. Nosili so klobuke s kokardo, nad katerimi so vihrala velika črna peresa, in sodniške plašče s trobarvnim trakom, kjer je visela na prsih težka srebrna medalja. Pred njimi, ob vznožju odra, je sedel namestnik javnega tožitelja v slični obleki. Pisar se je vsedel med Tribunal in prazni naslonjač obtoženčev. Gamelin je gledal te ljudi z drugačnimi očmi nego jih je bil videl doslej, kazali so se mu lepši, dostojanstvenejši, strašnejši, dasi so bile njihove kretnje povsem vsakdanje, ko si listali po papir-

¹ Carmagnole, jakobinski jopič; op. prev.

² Sanskiloti so bili skrajna republikanska stranka; beseda pa pomeni prvotno moškega, ki ne nosi dokolenk (culotte). ampak dolge hlače (pantalon); op. prev.

jih, poklicali kakega slugo ali se sklanjali nazaj, da bi slišali poročilo kakega porotnika ali službujočega činovnika.

Nad sodniki so visele deske Človeških Pravic, z njihove desne in leve pa ob starih fevdalnih stenah sohi Le Peletiera Saint-Fargeau in Marata. Nasproti porotniški klopi, v ozadju dvorane, se je dvigala javna tribuna. Prvo vrsto so polnile ženske, ki so imele vse, plavalase, rjave ali sive, na glavi visoko avbo, katere nabrana koprna jim je zasenčevala lica; na prsih, ki so bila po tedanji modi pri vseh enako obilna, kot grudi dojilje, se jim je križal bel ovratnik, kjer se je krivil podbradek modrega predpasnika. Roke so imele prekrizane na ograji tribune. Za njimi je bilo videti na stopnicah v redkih vrstah državljane, oblečene s tisto raznoličnostjo, ki je podeljevala tedaj množicam tuj in slikovit značaj. Na desni, proti vходу, se je za polno pregrado raztezal prostor, kjer je občinstvo stalo. To pot je bilo maloštevilno. Zadeva, s katero naj bi se bavila ta sekcija sodišča, je zanimala le majhno število gledalcev in nedvomno so obravnavale ostale sekcije, ki so zasedale istočasno, bolj vznemirljive stvari.

In to je nekoliko pomirjevalo Gamelina, ki je bil blizu omedlevici in ne bi bil mogel prenesti razpaljenega ozračja velikih obravnjav. Oči so se mu ustavljale na najmanjših podrobnostih: opazil je volno v pisarjevem ušesu in packo od črnila na namestnikovem svežnju. Videl je kakor s povečalnim steklom izklesane kapitlje v dobi, ko se je bilo izgubilo vsakršno poznavanje antičnega sloga, kako so se dvigali s svojimi venci iz kopriv in božjega drevca nad gotskimi stebri. Toda pogledi so se mu vedno znova vračali k tistemu naslonjaču starinske oblike, prevlečenemu z rdečim utrecht-skim velurjem, ki je bil na sedežu in ročnikih močno obrabljen. Narodni gardisti v orožju so stali ob vseh izhodih.

Gospodarska struktura Dravske banovine

Izbrpno poznavanje gospodarske strukture in njene evolucije je pogoj pravilne narodno-gospodarske politike. Žal, da nimamo pri nas še nobene institucije, ki bi sistematično zbiral in obdelovala statistične podatke iz vseh področij našega narodnega gospodarstva. Za sedaj nam daje samo vsakokratno ljudsko štetje priliko, da se tozadevni podatki res izbrpno zberemo.

Najboljšo aproksimativno sliko naše gospodarske strukture nudi statistika OUZD-a v Ljubljani. Nad 100.000 delavcev, zaposlenih v 25.000 obratih in pri 20.000 podjetnikih, je zavarovanih pri OUZD-u v Ljubljani. Vsi delavci Dravske banovine so člani OUZD-a. Izjemo tvorijo samo: okoli 12.000 rudarjev, okoli 8.000 železničarjev ter nekaj tisoč duševnih delavcev, to je državnih, javnih ali pa privatnih uradnikov. Začasno niso zavarovani tudi poljedelški delavci, v kolikor niso zaposleni pri poljedelskih strojih na elementarno ali živalsko silo. Iz tega dejstva sledi nujno, da na podlagi statistike OUZD-a res lahko dobimo najboljši pregled in sodbo ne samo o našem delavnem trgu, temveč tudi o stanju in razvoju našega narodnega gospodarstva.

Na gospodarsko strukturo polaga OUZD veliko važnost že radi internih potreb zavarovanja samega. Nežgodno zavarovanje nima, kakor znano, enotnega tarifa kot bolniško, pokojninsko in brezposelno zavarovanje, temveč takorekoč celih 100 tarifov z ozirom na nevarnost vsakega posameznega obrata, akoravno ni nobenih stvarnih argumentov, da se ne bi mogel uvesti enoten tarif tudi za nežgodno zavarovanje kakor za ostale panoge socialnega zavarovanja, kar bi poslovanje OUZD-a poenostavilo in upravne stroške zmanjšalo. V podrobnosti in detajle gospodarske strukture se na tem mestu ne moremo spuščati, ampak se moramo omejiti samo na glavne konture, to je industrijske skupine.

Industrijske skupine	Zavarovancev dne 30. VI. 1929	Delavcev prirastlo (+) oz. padlo (-) od 30. IV. 1928 za %
Denarni zavodi in pisarne	1.285	+ 23
Kemična industrija	2.437	+ 16
Gradbena industrija	13.459	+ 15
Tekstilna industrija	8.303	+ 15
Lesna industrija	16.801	+ 14
Papirna industrija	2.362	+ 13
Gledališča, prosti poklici, razno	1.152	+ 12
Kovinska industrija	8.841	+ 10
Saniteta	1.902	+ 10
Gospodinjstvo	7.558	+ 7
Gostilne, kavarne, prenočišča	3.164	+ 6
Hrana in pijača	5.573	+ 5
Oblačilna industrija	10.682	+ 4
Trgovina in skladišča	5.699	+ 3
Kamenje in zemljine	6.075	+ 3
Industrija usnja	2.418	+ 1
Poligrafija	911	- 2
Rudarstvo in topilnice	173	- 6
Poljedelstvo	939	- 7
Promet	1.510	- 10
Skupaj:	100.744	+ 9

Iz prve kolone je razvidno, katera industrijska skupina je najmočnejša. Največ delavcev za-

posluje lesna industrija, ki je pa deloma sezimska, ker je v njej zapadenih okoli 4.000 gozdnih delavcev. Za njo pride takoj gradbena industrija, ki je pa čisto sezimska. Nato sledi oblačilna industrija itd. O rudarstvu, poljedelstvu in prometu seveda ne moremo na podlagi statistike OUZD-a napraviti nobenih zanesljivih zaključkov, ker te panoge gospodarstva niso dovolj zastopane pri OUZD-u.

Iz druge kolone so razvidne odstotne spremembe posameznih industrij od predhodnega leta. Ker se podatki ne nanašajo na celo leto, ampak samo na en dan in leto, to je 30. junij, igra slučaj precejšnjo vlogo in odstotki so radi tega samo več ali manj približno sigurni. Razlike od par odstotkov so torej slučajne; to velja zlasti glede poligrafije, ki je po številu svojih nameščenecv na predzadnjem mestu. Vendar pa moremo z absolutno sigurnostjo trditi, da je vsa industrija, kolikor je zastopana pri OUZD-u, brez izjeme napredovala v letu 1929 ali pa vsaj ostala na isti višini kot v letu 1928.

Glede podrobnosti pripomnimo, da so denarni zavodi in pisarne napredovali tudi radi prestopa nekaterih pisarniških nameščenecv od Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani k OUZD-u ter deloma radi obratnih revizij. Normalen porast znaša samo polovico izkazanega. Kemična industrija se je v letu 1929 samo deloma rehabilitirala od prejšnjega leta, v katerem je padla za 19% radi novih carinskih tarifov. Največji stvarni napredek, in sicer skoro enako intenziven, izkazuje gradbena, tekstilna, lesna in papirna industrija.

Razvoj industrije je v raznih krajih različen. Neko sliko o lokalnem razvoju industrije dobimo, ako primerjamo spremembe povprečnega letnega števila članov po ekspoziaturah OUZD-a.

Ekspozitura	Zavarovancev v l. 1929	V primeru z l. 1928
Zagorje	4.254	+ 14
Jesenice	4.015	+ 11
Maribor	15.052	+ 10
Ljubljana	25.383	+ 8
Kranj	5.564	+ 8
Krško	3.137	+ 7
Kočevje	2.515	+ 7
Kamnik	3.610	+ 6
Novo mesto	3.596	+ 6
Slovenjgradec	3.469	+ 6
Šoštanj	2.254	+ 6
Celje	11.910	+ 5
Tržič	2.896	+ 2
Ptuj	3.320	- 2
Murska Sobota	2.187	- 5
Gornja Radgona	1.767	- 5
Skupaj:	94.929	+ 7

Prednji podatki so zanesljivejši, ker se nanašajo na celo leto in ne samo na izvestni dan v letu kakor predhodnji. Nazorno sliko o lokalnem razvoju industrije dobimo, ako odstotke vnesemo v zemljevid Dravske banovine. Severovzhodne pokrajine: Ptuj, Murska Sobota in Gornja Radgona zaznamujejo padec članstva. Največji prirast imajo industrijska ozemlja Ljubljana zaostaja za Mariborom, ker je spojena z bivšo ekspoziaturo v Logatecu, kjer je prav malo industrije. — Bolj točno sliko o gospodarski strukturi in njenem razvoju bo nudila statistika OUZD-a šele prihodnja leta, ko bo mogoče kombinirati statistične izkušnje od več let skupaj.

bomo imeli približno naslednjo žetev v meter-skih centih: pšenice 24.223.000, ječmena 4.187.000, rži 2.428.000, ovsu 3.414.000.

× Pravilnik o živinorejskih postajah. V poljedelskem ministertvu se izdeluje pravilnik, po katerem naj bi se v najkrajšem času v vsakem srezu ustanovile moderne živinorejske postaje, ki naj bi gojile in širile v dotičnih krajih najboljše eksemplare perutnine. V ta namen je ministertvo že nabavilo več perutnine plemenite rase, bo pa še nabavilo potrebno število teh živali za nove postaje, ki jih bodo vodili strokovnjaki.

× Brezposelnost v naši državi koncem meseca junija t. l. je znašala nezaposlenih 5148 moških delavcev in 1807 ženskih.

× Narodna banka. Narodna banka je imela svojo mesečno sejo ter je ugotovila, da se položaj na denarnem trgu ni izpremenil. Zanimanje za kratkoročna posojila je majhno, zahtevajo se dolgoročna posojila. Po zadnjem izkazu banke se je obtok bankovcev znižal za 246 milijonov na 6 milijard 126 milijonov, medtem ko je kovinska podlaga ostala 1 milijarda 380 milijonov; pokritje znaša 45,8%.

× Nove avstrijske carine. V nedeljo, 27. t. m. je zadobila zakonsko obveznost četrtina carinska novela. Ta obveznost pa velja samo za države, ki niso vezane z medsebojnimi trgovskimi pogodbami. Znatno povečanje zaznamujejo poljedelski pridelki, tekstilno blago, lesni izdelki, steklovina, kovinski izdelki itd. Carina na ječmen, ki je znašala do sedaj 8 zl. K za 100 kg, je ukinjena. — Carina na sveži grah se je zvišala z 1 zl. K na 4-80 zl. K, na češnje od 10 na 27 zl. K, na ostalo sadje in zelenjavo od 10 zl. K na 40 zl. K, na kajmak od 15 na 40, na jajca, loj na 10 zl. K (do sedaj carine prosto). Furnirje se carinijo po 250 zl. K (do sedaj 80 zl. K). Vse za 100 kg.

× Romunske izvozne carine. Novi romunski carinski tarif, ki je stopil v veljavo 30. jun., je v veliki meri znižan za izvoz pšenice, koruze, rži, ječmena, ovsu in prosa. Znižanje izvoznega tarifa se je izvršilo zaradi padlih cen poljedelskih pridelkov v drugi četrtini tega leta. Na ta način je vlada hotela pomagati kmetom, da bi mogli doseči dobiček za svoje pridelke. Računajo, da dobijo sedaj romunski kmetje 1800 lejev od vagona več nego doslej. Da bi Romunija

spravila v prejšnje ravnotežje svoj proračun, ki je bil kolikor toliko oškodovan spričo znižanja omenjenih carin, je bila povišana trošarina za eladkor in kavo.

× Nemški kapital v Turčiji. Skupina nemških kapitalistov nudi turški vladi 40 milijonov mark posojila za dobavo železniškega materiala.

DOBAVE

Prometno-komercialni oddelke Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. julija t. l. ponudbe glede dobave 230 komadov signalnih rogov za vlakovodje in kretnike. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 2. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3500 m jeklenih vrvi.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 300 metrov ploščatega bakra.

Direkcija državne železarne Vares sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kilogramov rži.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. avgusta t. l. ponudbe glede dobave kadi, štedilnikov, kotlov.

Ravnateljstvo Velike Medrese Kralja Aleksandra I. v Skoplju sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 štedilnika.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. avgusta t. l. ponudbe glede dobave lopat, svedrov, žag, užigalnikov za karbidne svetilke in igel za čiščenje istih.

Borzna poročila

dne 29. julija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 29. julija. Amsterdam 22-705, Berlin 13-46—13-49, Bruselj 7-8926, Budimpešta 9-8877, Curih 1095-90, Dunaj 7-9571—7-9871, London 274-61, Newyork 56-28, Pariz 221-92, Praga 166-84—167-64, Trst 294-48—296-48.

Zagreb, 29. julija. Amsterdam 22-66—22-72, Dunaj 795-71—798-71, Berlin 13-46—13-49, Bruselj 789-26 bl., Budimpešta 987-27—990-27, Milan 294-386—296-386, London 274-21—275-01, Newyork ček 56-18—56-38, Pariz 220-92—222-92, Praga 166-84—167-64, Curih 1094-40—1097-40, Varšava 6-28—6-34.

Beograd, 29. jul. Berlin 13-46—13-49, Dunaj 795-71—798-71, Budimpešta 987-25—990-27, Bukarešta 33-10—33-60, Curih 1094-40—1097-40, London 274-21—275-01, Praga 166-84—167-64.

Curih, 29. julija. Beograd 9-1275, Pariz 20-245, London 25-05625, Newyork 514-45, Bruselj 72, Milan 26-96, Madrid 57-75, Amsterdam 207-20, Berlin 122-95, Dunaj 72-75, Sofija 3-73, Praga 15-255, Varšava 57-78, Budimpešta 90-18.

Nasvete za nove gradbe

načrte, proračune in nadzorstva izvršuje po zmerni ceni gradbena in arhitektonična inženirska pisarna: Tehnični biro T e h n a c, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!

TOVARNA PELIKAN

KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETALJ

LAKIRANJE — POKLIKANJE

ENGROS Otroški vozički

MARJIN TRG ST. 8

TOVARNA

Ljubljana VII.

SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLES IN VOZIKOV!

Mag. št. 27806/30.

Razpis

Mestno načelstvo razpisuje

oddajo kamnoseškega dela za renoviranje Robbovega vodnjaka

pred magistratom. Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II. Ponudbe je vložiti do 5. avgusta 1930 do 11. ure dopoldne v mestnem gradbenem uradu.

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 28. julija 1930

PISALNI STROJI

so vsled zanesljivosti najcenejši in najboljši!

Samoprodaja:

IVAN LEGAT

MARIBOR * LJUBLJANA

Vetrinska 30

Tel. int. 24-34

Prešernova 44

Tel. int. 25-98

Gospodarske vesti

Posestniki, izboljšajte svoje hleve in gnojišča! Kraljevska banska uprava bo interesantom, ki nameravajo še v tem letu izboljšati svoje hleve in gnojišča, oskrbela brezplačne načrte za napravo gnojišč, gnojničnih jam, v zvezi z odtokom gnojnice, in hlevov ter dala podporo v cementu za tretjinsko do polovično ceno. Prijavite se najkasneje do 5. avgusta v svoji obč. pisarni.

× Stabilizacija dinarja. Upravni svet Banke za mednarodna plačila v Baslu, bo na svoji redni seji dne 13. oktobra t. l. razpravljal o stabilizaciji naše in portugalske valute.

× Znižanje carinskih in prevoznih postavk za izvoz žita. Trgovinski minister Juraj Demetrovič je bil v ponedeljek v Beogradu in se udeležil seje finančno-gospodarskega odbora ministrov, na kateri so razpravljali o nekaterih nujnejših vprašanjih iz resorja trgovinskega ministertva, med drugim o znižanju carinskih in prevoznih postavk za žito v času izvoza. Trgovinski minister Demetrovič je sprejel v avdienci ravnatelja Privilegirane izvozne družbe Gottlieb-a v stvari izvoza žitaric in upravnika Državne hipotekarne banke Gjuričiča.

× Beli vagoni za uvoz mesa. Gen. direktor državnih železnic je obvestil vse gospodarske organizacije, da je izdal potrebna navodila za popravilo belih vagonov za izvažanje svežega mesa. Po poročilu direkcije bodo do jeseni pripravljeni vsi vovoz, tako da bo možen izvoz svežega mesa in mesnih izdelkov brez zastanka izvršiti.

× Iztirjevanje točarine. Finančni minister je ukazal vsem finančnim direkcijam da morajo izterjati najkasneje do 1. avgusta t. l. Kesneje se bo točarina izterjevala z izvršbo. Zamudnikom se bo točarina dovoljenje odvzelo.

× Za gradbo velike luke v Šibeniku. Ministra za promet in za gradbo sta poslala skupno komisijo v Šibenik, ki naj prouči gradbo velike luke v Vruljah pri Šibeniku, kjer bi lahko pristajali tudi največji prekoceanski parniki. Za ta dela so že odobreni potrebni krediti. Mislijo, da bo luka zgrajena do l. 1932.

× Naša letošnja žetev. Po podatkih poljedelskega ministertva in po oceni letošnje žetve

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

St. V. 209/52. 1737-3-3

Razglas.

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za izvršitev regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu.

Kraljeva banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi člena 86 do 98 zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih spremembah in njegovih pismenih licitacij za izvršitev regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu prvo javno pismeno ofertalno licitacijo v skrajšanem roku na dan

20. avgusta 1930. ob enajstih prostorih terenske tehnične sekcije za regulacijo Mure v Mariboru

(Sresko načelstvo Maribor, l. breg.)

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi mrami v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani, Turjaški trg 1/II. nadstropje.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na cene uradno odmerjenega proračuna, ki znaša 1.889.454 dinarjev.

Zapečateni ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din (priloge s kolkom za 2 Din) morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za regulacijska dela na Muri 1930/31« od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Na poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe, kakor tudi take, ki so došle po pošti ali brzojavno, se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje, ter mora položiti kavcijo: domačini 150.000 Din, tuji državljani 300.000 Din na blagajni Dravske finančne direkcije v Ljubljani bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih, oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86 zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje dolčil iz oddelka »E« Pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, ter potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si pridržuje pravico, oddati razpisano delo, ne oziraje se na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 (šestdeset) dni po licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 22. julija 1930.

VI. No. 16310.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od dne ... do dne 14. julija 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	4	1	—	—	5
Celje	3	2	—	—	5
Dolina Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	1	—	—	—	1
Konjice	1	1	—	—	2
Laško	1	—	—	—	1
Litija	2	—	—	—	2
Logatec	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	4	—	1	—	3
Ljubljana (mesto)	3	—	—	—	3
Murska Sobota	1	2	—	—	3
Prevalje	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Skupaj	24	6	1	—	29
Griza. — Dysenteria.					
Ljubljana (srez)	—	1	—	—	1
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Skupaj	1	1	—	—	2

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Škratinka. — Scarletina.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	6	2	—	—	6
Celje (mesto)	2	1	—	—	3
Kamnik	11	1	4	—	8
Kranj	4	—	3	—	1
Kočevo	1	—	—	—	1
Krško	8	—	7	—	1
Laško	9	1	1	—	9
Litija	1	—	—	—	1
Logatec	2	—	—	—	2
Ljubljana (srez)	22	2	—	—	24
Ljubljana (mesto)	7	1	—	—	8
Ljutomer	8	—	4	—	4
Maribor desni breg	5	—	1	—	4
Maribor levi breg	2	1	—	—	3
Maribor (mesto)	10	3	4	—	9
Murska Sobota	2	—	—	—	2
Prevalje	5	—	—	—	5
Ptuj	3	—	—	—	3
Ptuj (mesto)	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	2	—	1	—	1
Skupaj	112	12	27	—	97
Ošpice. — Morbilli.					
Konjice	7	3	—	—	10
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Skupaj	8	3	1	—	10
Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	4	1	—	—	5
Celje	3	8	1	2	8
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Kamnik	1	—	1	—	—
Kranj	4	—	2	—	2
Kočevo	2	—	1	—	1
Krško	1	—	—	—	1
Laško	—	1	—	—	1
Litija	2	1	1	—	2
Logatec	4	—	—	1	3
Ljubljana (srez)	4	—	1	—	3
Ljubljana (mesto)	4	1	—	—	5
Ljutomer	—	2	—	—	2
Maribor desni breg	—	1	—	—	1
Maribor levi breg	1	—	1	—	—
Maribor (mesto)	3	—	—	—	3
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	—	1	—	—	1
Ptuj	—	1	1	—	—
Slovenjgradec	18	2	16	—	4
Šmarje pri Jelšah	4	1	3	—	2
Skupaj	57	21	28	3	47
Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.					
Celje (mesto)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	—	1	—	—	1
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Skupaj	2	1	—	—	3
Dremavica. — Encephalitis lethargica.					
Gornji Grad	1	—	1	—	—
Skupaj	1	—	1	—	—
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Brežice	12	—	10	—	2
Celje	2	1	—	—	3
Kamnik	—	8	—	—	8
Kranj	34	6	1	—	39
Murska Sobota	—	3	—	—	3
Skupaj	48	18	11	—	55
Šen. — Erysipelas.					
Celje	1	1	—	—	2
Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Konjice	—	1	—	—	1
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	1	—	—	—	1
Ljutomer	1	—	—	—	1
Maribor desni breg	2	—	—	—	2
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Maribor (mesto)	—	1	1	—	—
Murska Sobota	1	—	1	—	—
Radovljica	—	1	—	—	1
Skupaj	9	4	4	—	9
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Celje	1	—	—	—	1
Kamnik	—	1	—	—	—
Kranj	—	1	—	—	1
Maribor desni breg	—	1	—	—	—
Šmarje pri Jelšah	—	1	1	—	—
Skupaj	1	4	1	2	2
Vranični prisad. — Anthrax.					
Maribor desni breg	—	1	—	1	—
Ptuj	3	1	1	—	3
Skupaj	3	2	1	1	3
Vnetje priušesne slinovke. — Parotitis epidemica.					
Konjice	1	1	—	—	2
Skupaj	1	1	—	—	2
Ljubljana, 16. julija 1930.					
Po odredbi bana:					
Zdravstveni inšpektor:					
Dr. Mayer.					

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Nc II 107/30-2 1768-3-1

Prvi edikt.

Na podstavi člena 49. zakona z dne 30. novembra 1925. o proračunskih dvanajstih letih za mesec december 1925., januar, februar in marec 1926., »Službene Novine« z dne 1. decembra 1925., št. 276/LXXI, Uradni list z dne 23. decembra 1925., št. 380/113 in uredbe ministrstva z dne 2. maja 1927., št. 5503/26, »Službene novine« z dne 12. maja 1927., št. 126/XXVII., Uradni list z dne 21. maja 1927., št. 232/56, se določa dan

15. avgusta 1930.,

ko naj se začne ravnati z osnutkom nove zemljiške knjige za davčno občino Murska Sobota v sodnem okraju Murska Sobota tako kakor z novo zemljiško knjigo; obenem se uvaža postopanje po zakonu z dne 25. julija 1871., št. 96 drž. zak., da se knjiga popravi. Od tega dne je samo z vpisom v novo zemljiško knjigo moči, nove lastniške zastavne in druge zemljiškoknjižne pravice na nepremičnine, vpisane v zemljiško knjigo pridobivati, utesnjevati, prenašati na druge ali razveljavljati.

Pozivajo se, naj priglase svoje zahteve najkasneje do včetega 15. novembra 1931.

a) vsi oni, ki zahtevajo na podstavi pravice, pridobljene pred začetnim dnem nove zemljiške knjige, da bi se v njej izpremenili vpisi, ki se tičejo lastniških ali posestnih razmer, bodisi da se izvede ta izprememba z odpisom, pripisom ali prepisom, bodisi da se popravi ozamenilo nepremičnin ali sestava zemljiškoknjižnih teles ali kakorkoli drugače;

b) vsi oni, ki so si pridobili že pred začetnim dnem nove zemljiške knjige do nepremičnin, v njej vpisanih, ali do njih delov zastavne služnosti ali druge pravice, sposobne za knjižni vpis, če bi bilo treba te pravice tako vpisati, kakor da spadajo k starim bremenom, in če niso bile v novo zemljiško knjigo vpisane že ob njeni napravi.

Priglasitvene dolžnosti v ničemer ne izpreminjajo to, da je pravica, ki jo je treba priglasiti, očitna iz javne knjige, ki se jemlje iz rabe, ali iz sodne rešitve, ali da teče pri sodišču prošnja strank, ki se tiče te pravice.

Kdor zamudi zgoraj navedeni rok, izgubi pravico, uveljavljati zahtevo, ki bi jo bilo treba priglasiti proti tistim, ki si pridobe zemljiškoknjižne pravice v dobri veri na podstavi onih vpisov, ki so že v novi zemljiški knjigi in se ne izpodbijajo.

Če se ediktni rok zamudi, postavitve v prejšnji stan ni dopustna, tudi se omenjeni rok posameznim strankam ne sme podaljševati.

Priglasitve je treba podati okrajnemu sodišču v Murski Soboti; pri istem okrajnem sodišču je nova zemljiška knjiga vsakomur na vpogled.

Višje deželno sodišče v Ljubljani, dne 25. julija 1930.

Preds. 230-4/30-2. 2-1

Razpis.

Odda se mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Marenbergu kakor tudi vsako drugo tako mesto, ki bi se izpraznilo tekom konkurza ali zaradi njega. Prošnje je vložiti

do 28. avgusta 1930.

pri podpisnem predsedništvu.

Obširni razpis glej »Jugoslovan« št. 47.

Predsedništvo okrajnega sodišča v

Mariboru,

dne 24. julija 1930.

E 480/30-7. 1767

Dražbeni oklic.

Dne 22. septembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6. dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vesce, vl. št. 35; cenilna vrednost: 1. skupina: parc. št. 135 (hiša), 136/2, 136/1, 132 k. o. Vesce z inventarjem, cenjena na Din 771150, manj vrednost služnosti stanovanja 1000 Din, cenjeno na 671150 Din; 2. skupina parc. št. 421 (njiva), cenjena na 6632 Din; 3. skupina parc. št. 428 (njiva) cenjena na 1446 Din; 4. skupina parc. št. 711 (gozd) cenjena na 805 Din 75 p; najmanjši ponudnik: ad 1. 447450 Din, ad 2. 4434 Din, od 3. 924 Din, ad 4. 537 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer

bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Dražba se vrši tako, da se izdražijo najprej posamezne skupine, nato pa cela poslastva za vsoto najvišjih ponudkov. Velja ona dražba, ki doseže ugodnejši uspeh. Zopetna dražba se odredi le glede dotične skupine, glede katere ne plača izdražitelj izkupila v pravem času.

Okrajno sodišče Kamnik, odd II., dne 12. julija 1930.

E 200/30.

Dražbeni oklic.

Dne 6. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Rogatec, vl. št. 243.

Cenilna vrednost: 23.48220 Din; vrednost pritlikline: 7.195 Din; najmanjši ponudnik: 20.452 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Rogatecu, dne 21. julija 1930.

Popravek.

Priloge v trgovinski register in vpisih v zadrugi register, objavljenih v »Jugoslovan« št. 46 dne 27. julija 1930., se mora pod številkami 361, 362, 363 in 365 namesto: Okrajno kot trgovsko sodišče v Ljubljani podpis pravilno glagoliti: Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 6585/II. 1764-2-1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi dne 18. avgusta 1930 ob enajstih: 1 par težkih konj.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne direkcije drž. rudnika Velenje.

6498/II. 1765-2-1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje na dan 25. avgusta 1930. ob enajstih nabavo:

40 komadov vodnih zasunkov
20 komadov prehodnih pip
100 komadov flans iz kovanega železa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne direkcije drž. rudnika Velenje, št. 6498 II.

Razne objave

1761-3-1

Poziv upnikom.

Podpisana zadruga se po sklepu občnega zbora z dne 6. aprila 1930. nahaja v likvidaciji.

Pozivamo upnike, da prijavijo v zakonitem roku svoje terjatve.

V Tržiču, dne 26. julija 1930.

Stavbena zadruga v Tržiču r. z. z. o. z. v likvidaciji.

1759

Objava.

Izgubil sem »odhodno izpričevalo« strokovne obrtno-nadaljevalne šole za stavbne obrte v Ljubljani (II. C razred, šolsko leto 1921-22